

Θεωρίες συνωμοσίας για εσωτερική κατανάλωση

ΜΙΡΑΝΤΑ ΞΑΦΑ*

Η στάση της κυβέρνησης προς το ΔΝΤ εκθέτει τη χώρα και βάζει σε κίνδυνο την επιτυχή έκβαση της αξιολόγησης, διότι βασίζεται σε παρανόηση ή σε εσκεμμένη διαστρέβλωση του περιεχομένου της συζήτησης που διέρρευσε μέσω Wikileaks. Στη συζήτηση αυτή το ΔΝΤ επιχειρηματολογεί υπέρ της Ελλάδας, λέγοντας ότι θέλει να μειώσει τους δημοσιονομικούς στόχους του προγράμματος, τους οποίους θεωρεί υπερβολικά φιλόδοξους και να ζητήσει από τους Ευρωπαίους σημαντική ελάφρυνση χρέους. Αυτές είναι οι γνωστές θέσεις του Ταμείου που ο κ. Τόμσεν έχει διατυπώσει πρόσφατα σε blog στην ιστοσελίδα του Ταμείου. Τα στελέχη του ΔΝΤ εκφράζουν επίσης ανησυχία για την καθυστέρηση στην αξιολόγηση και επισημαίνουν τον κίνδυνο να αναβληθούν οι δύσκολες αποφάσεις –όπως έχει γίνει στο παρελθόν– μέχρι να βρεθεί η Ελλάδα στα πρόθυρα της χρεοκοπίας τον Ιούλιο, οπότε πρέπει να αποπληρώσει χρέος ύψους 3 δισ. ευρώ στην ΕΚΤ. Τους εκπλήσσει το γεγονός ότι εν όψει του προσφυγικού η Γερμανία δεν έλυσε το θέμα νωρίτερα [σ.σ. με μία συμφωνία για το χρέος συμβατή με τους στόχους του προγράμματος]. Επισημαίνουν, επίσης, ότι το δημοψήφισμα στο Ηνωμένο Βασίλειο στα τέλη Ιουνίου πιθανότατα θα αποσπάσει την προσοχή των Ευρωπαίων για έναν μήνα, καθυστερώντας περαιτέρω την έκβαση της διαπραγμάτευσης. Τον ίδιο προβληματισμό εξάλλου έχει εκφράσει και ο ΥΠΟΙΚ κ. Τσακαλώτος, λέγοντας ότι αν η διαπραγμάτευση συνεχιστεί μέχρι τον Μάιο «καήκαμε».

Η κυβέρνηση ερμήνευσε τον διάλογο ως ένδειξη ότι το ΔΝΤ θέλει να σπρώξει την Ελλάδα στα όρια της χρεοκοπίας για να την πιέσει να δεχθεί τα μέτρα που εισηγείται.

«Η χρήση ενός πιστωτικού γεγονότος ως ένα μέσο πίεσης προς την Ελλάδα και τα υπόλοιπα μέλη είναι πέρα από τα όρια της διαδικασίας της διαπραγματεύσεως όπως την καταλαβαίνουμε», έγραψε ο κ. Τσίπρας στην κ. Λαγκάρντ. Και συνέχισε: «Το δεύτερο θέμα έχει να κάνει με το κατά πόσο η Ελλάδα μπορεί να εμπιστευθεί και να συνεχίσει να διαπραγματεύεται, καλή τη πίστει, με τους αξιωματούχους του ΔΝΤ, οι οποίοι εκφράζουν απόψεις σαν και αυτές που εκφράζονται σε αυτές τις δημοσιεύσεις». Σε απάντηση η κ. Λαγκάρντ χαρακτήρισε «ανόητη» τη θεωρία ότι το ΔΝΤ θα χρησιμοποιούσε ένα πιστωτικό γεγονός ως διαπραγματευτική τακτική και δήλωσε ότι την αμοιβαία εμπιστοσύνη έβλαψε όχι η ίδια η διαρροή αλλά η αντίδραση της ελληνικής κυβέρνησης σε αυτή. Σε ευγενικό αλλά αυστηρό ύφος κάλυψε πλήρως τα στελέχη του Ταμείου, ζήτησε από τον πρωθυπουργό να διασφαλίσει την προστασία των ιδιωτικών συζητήσεων, επανέλαβε τι χρειάζεται να γίνει για να κλείσει η συμφωνία και ξεκαθάρισε ότι απέχουμε πολύ από αυτό.

Το ερώτημα είναι γιατί η κυβέρνηση επέλεξε να υπερθεματίσει και να παρερμηνεύσει τον διάλογο μεταξύ των στελεχών του ΔΝΤ. Μία πιθανή εξήγηση είναι ότι η κυβέρνηση δεν κατάλαβε το περιεχόμενο της συζήτησης. Μία άλλη εξήγηση είναι ότι εσκεμμένα διαστρέβλωσε το περιεχόμενό της και δραματοποίησε τη διαρροή σε μία προσπάθεια είτε να ξεφορτωθεί το «σκληρό» ΔΝΤ από το πρόγραμμα (πράγμα που έχει ξαναπροσπαθήσει χωρίς επιτυχία), είτε να συσπειρώσει την κοινοβουλευτική της ομάδα εν όψει της ψήφισης δυσάρεστων μέτρων, είτε για να αποδράσει από τα δύσκολα προκαλώντας εκλογές. Οποια και να είναι η εξήγηση, το γεγονός ότι ο πρωθυπουργός της χώρας απευθύνει επιστολή προς την κ. Λαγκάρντ και της ζητεί εξηγήσεις για μία συζήτηση που είναι προϊόν υποκλοπής μεταξύ στελεχών του ΔΝΤ που επιχειρηματολογούν υπέρ της Ελλάδας, εκθέτει ανεπανόρθωτα τη χώρα και γεννά ερωτήματα για το ποιος κατέγραψε και διέρρευσε τη συζήτηση που έγινε στο Χίλτον της Αθήνας. Η αντίδραση της κυβέρνησης ξεπερνάει τα όρια της πολιτισμένης συμπεριφοράς και υπονομεύει τη διαπραγματεύση. Δείχνει ότι η κυβέρνηση βρίσκεται σε απόγνωση διότι δεν είναι διατεθειμένη να δεχθεί τα μέτρα που απαιτούνται για να κλείσει η αξιολόγηση και να συμφωνηθεί η ελάφρυνση χρέους. Κάνει το παν για να μην εφαρμόσει αυτά που συμφώνησε, αδιαφορώντας για την έξοδο της χώρας από την κρίση προκειμένου να παραμείνει στην εξουσία. Στην ουσία, η κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το ΔΝΤ, ο οργανισμός του οποίου ο ρόλος είναι να προωθεί τη σταθερότητα στην παγκόσμια οικονομία, επιχειρεί να αποσταθεροποιήσει τόσο την Ελλάδα όσο και την Ευρώπη για να προωθήσει δικά του συμφέροντα. Ποιος θα μας πάρει στα σοβαρά όταν παρουσιάζουμε τέτοιες θέσεις;

Τελικά η διαρροή και οι επιστολές που αντηλλάγησαν μεταξύ κ. Τσίπρα και κ. Λαγκάρντ ενισχύουν τη διαπραγματευτική θέση του ΔΝΤ τόσο με την Ελλάδα όσο και με τους Ευρωπαίους, προσφέροντάς του την ευκαιρία να ξεκαθαρίσει ότι δεν θα δεχθεί μέτρα «Μίκυ Μάους» για να κλείσει η αξιολόγηση και ότι δεν θα συμμετάσχει στο πρόγραμμα χωρίς σημαντική ελάφρυνση χρέους. Το αποτέλεσμα των χειρισμών της κυβέρνησης πιθανώς θα είναι αυξημένη πίεση στην Ελλάδα να αποδεχθεί επιπλέον μέτρα ώστε να μην υποχρεωθούν οι Ευρωπαίοι να κάνουν μεγάλες υποχωρήσεις στο θέμα του χρέους, όπως ζητεί το ΔΝΤ για να παραμείνει στο πρόγραμμα. Τα επικοινωνιακά παιχνίδια για εσωτερική κατανάλωση μπορεί τελικά να έχουν μεγάλο κόστος.

** Η κ. Μιράντα Ξαφά είναι ερευνήτρια του Center for International Governance Innovation και αντιπρόεδρος της ΔΡΑΣΗΣ.*